

Aanvullend vleermuisonderzoek Dienstencentrum Berkenlaan 1-3, Staphorst

Auteur: Ing. [REDACTED] Projectnr: 22-18a Projectstatus: Definitief, 3 oktober 2022

Aanleiding en doelstelling

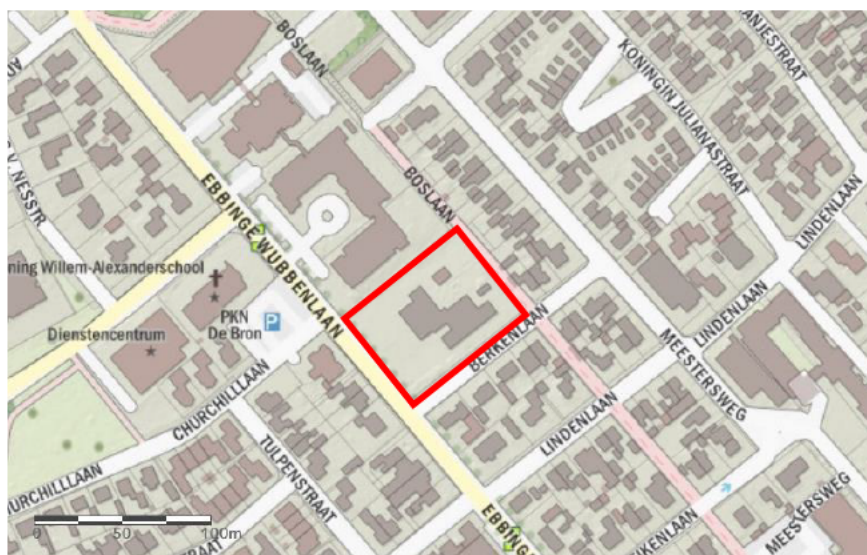
Vanwege de beoogde herontwikkeling van de locatie van het dienstencentrum aan de Berkenlaan 1-3 te Staphorst (figuur 1) heeft Bunskoek Natuurlijk (in opdracht van de initiatiefnemer) recentelijk een quickscan natuurtoets uitgevoerd in het kader van de Wet Natuurbescherming¹. Hieruit kwam naar voren dat aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van vleermuizen noodzakelijk was. Bunskoek Natuurlijk heeft vervolgens dit onderzoek uitgevoerd in de periode eind mei – begin september 2022.

In voorliggende notitie wordt de werkwijze beschreven en zijn de resultaten van het onderzoek op een rij gezet.

Huidige situatie en beoogde ontwikkelingen

De planlocatie omvat de bebouwing van het dienstencentrum en omliggend terrein op de hoek van de Ebbingewubbenlaan met de Berkenlaan in Staphorst. Het omliggende terrein bestaat uit verharding, overdekte fietsenstallingen, gazon, enkele bomen en ander gemeentelijk groen.

1

Figuur 1: Ligging planlocatie (rood omlijnd) aan de Berkenlaan binnen de bebouwde kom van Staphorst. Kaartondergrond: Open Topo / ESRI Nederland 2022.

¹ Bunskoek, M. (2022). Quickscan Wet Natuurbescherming Berkenlaan 1-3, Staphorst. Projectnr. 22-18. Bunskoek Natuurlijk, Punthorst

De plannen op de locatie voorzien in de realisatie van appartementen en een nieuw dienstencentrum met omliggend groen en parkeerplaatsen. Om dit plan uit te kunnen voeren is de sloop van de huidige bebouwing noodzakelijk. Daarnaast dienen er enkele bomen en struiken verwijderd te worden. De opgaande bomen aan de zijde van de Ebbingse Wubbenlaan blijven behouden.

Werkwijze

Het onderzoek naar vleermuizen is uitgevoerd volgens de richtlijnen uit het meest recente Vleermuisprotocol (Vleermuisvakberaad, 2021).

Het onderzoek is uitgevoerd in de periode eind mei – begin september 2022. Waarbij er drie bezoeken hebben plaatsgevonden in de kraamperiode (half mei – half juli) en twee in paar- en zwermperiode (augustus-september) van vleermuizen. Hierbij is gelet op de binding van vleermuizen met het pand (in- en/of uitvliegende dieren) en het gebruik van het omliggende terrein.

Het onderzoek is door één ervaren vleermuisonderzoeker () uitgevoerd. Hierbij is gebruik gemaakt van geavanceerde batdetectoren (Elekon Batlogger M, Petterson D240x en Elekon Batscanner Stereo) en een warmtebeeldcamera (Flir Scion Otm 266). De veldbezoeken vonden plaats in de uren na zonsondergang en rond zonsopgang. In augustus-september zijn bezoeken dieper in de nacht uitgevoerd om balts- en zwermactiviteit vast te kunnen stellen. In tabel 1 zijn de onderzoeksmomenten op een rij gezet.

Tabel 1: Onderzoeksmomenten vleermuisonderzoek Berkenlaan 1-3, Staphorst 2022.

Datum	Tijd	Weersomstandigheden	Gericht op
27 mei 2022	21:40-23:40	Half bewolkt, 12 graden, 3 Bft	Kraam- en zomerverblijfplaatsen
17 juni 2022	03:00-05:00	Half bewolkt, 13 graden, 2-3 Bft	Kraam- en zomerverblijfplaatsen
7 juli 2022	22:00-00:00	Bewolkt, 14 graden, 2 Bft	Kraam- en zomerverblijfplaatsen
18/19 augustus 2022	23:00-01:00	Half bewolkt, 13 graden, 1 Bft	Paarverblijfplaatsen
9 september 2022	02:00-04:00	Bewolkt, korte tijd motregen, 15 graden, 1 Bft	Paarverblijfplaatsen

Resultaten

Kraam- en zomerverblijfplaatsen

Er zijn in deze periode geen in- en/of uitvliegende dieren waargenomen in het pand. De eerste vleermuizen (voornamelijk Gewone dwergvleermuis en enkele Laatvliegers) werden waargenomen ruim na zonsondergang waardoor het aannemelijk is dat de verblijfplaatsen zich op enige afstand van het onderzoeksgebied bevonden. Af ten toe foerageerden er enkele Gewone dwergvleermuizen bij de eiken op het terrein. Op 7 juli vlogen er in korte tijd minimaal 8 Laatvliegers over het terrein, deze leken afkomstig te zijn van een verblijfplaats ergens aan de Meestersweg/Lindenlaan. Op 17 juni was er korte tijd een Ruige dwergvleermuis aanwezig op het terrein.

Op basis van het voorgaande kunnen kraam- en/of zomerverblijfplaatsen in het plangebied worden uitgesloten.

Paarverblijfplaatsen

Tijdens het bezoek in de nacht van 18 op 19 augustus was er maar weinig activiteit van vleermuizen in het plangebied. Wel was er korte tijd een baltsende Gewone dwergvleermuis aanwezig aan de zuidzijde van het pand bij de ingang/het parkeerterrein. Tijdens het bezoek op 9 september was hier wederom een baltsend exemplaar aanwezig die enige binding leek te hebben met de schoorsteen aan zuidwestzijde van het gebouw. Hier zijn enkele openingen aanwezig tussen het metselwerk en de dakpannen. Vermoedelijk had het mannetje hier een paarverblijfplaats. Naast de schoorsteen aan de noordoostzijde van het gebouw was tijdens dit bezoek een fanatiek roepend mannetje Ruige dwergvleermuis aanwezig die riep vanuit een opening tussen de dakpannen en de schoorsteen. Er is van beide dwergvleermuissoorten dus één paarverblijfplaats aanwezig in het pand. Zie figuur 2 voor de locaties van deze paarverblijfplaatsen.

3

Figuur 2: Locaties paarverblijfplaatsen vleermuizen centrumgebouw 2022 (blauwe ster: Ruige dwergvleermuis / oranje ster: Gewone dwergvleermuis).

Conclusies en vervolgstappen

In de te slopen bebouwing in het plangebied zijn een paarverblijfplaats van Ruige dwergvleermuis en een paarverblijfplaats van Gewone dwergvleermuis vastgesteld. In beide verblijfplaatsen huist een mannetje met een wisselend aantal vrouwelijke dieren (1-5 dieren). In totaal maken naar verwachting maximaal 10 dieren gebruik van het pand. Het is goed mogelijk dat een deel van deze dieren ook in het pand overwinterd. Door de sloop van de bebouwing zullen deze verblijfplaatsen verdwijnen. Het is daarom noodzakelijk om hiervoor een ontheffing aan te vragen bij de Provincie Overijssel. Bij deze aanvraag zal een activiteitenplan moeten worden meegestuurd waarin beschreven is hoe de vleermuizen worden ontzien bij de sloop en hoe in de nieuwbouw permanente voorzieningen worden geïntegreerd. Doel is om de huidige functie van het gebouw voor vleermuizen in de toekomstige situatie minimaal in stand te houden.

Aanbeveling: natuur-inclusief bouwen

Vleermuizen, gierzwaluwen en huismussen zijn typische soorten van de bebouwde omgeving. Wat is een zomer in stad of dorp zonder het geluid van gierzwaluwen hoog in de lucht of tjlpende mussen in de straat? Al deze soorten staan onder druk door de huidige verduurzamingslag van het vastgoedbestand waardoor veel gebouwen niet langer toegankelijk zijn.

Het is tegenwoordig daarom bij nieuwbouw of renovatie gebruikelijk dat er in het ontwerp voorzieningen worden ingepast. Vastgoed en biodiversiteit versterken elkaar. Wetenschappelijk is aangetoond dat een groene omgeving bijdraagt aan gezondheid, vastgoedwaarde, veiligheid en klimaat. Natuur-inclusief is dus goed voor mens en dier. Er zijn heel veel (betaalbare) mogelijkheden, zie [hier](#). Het is per project wel maatwerk. Overleg tussen bouwkundige/architect en ecologisch deskundige gedurende het ontwerpproces is dan ook wenselijk. Zo wordt de slagingskans van de voorzieningen sterk vergroot.